

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 610-1931)

Originalt emne

Bade

Bade/Strandbadeanstalter

Havnen

Havnen/Havnen i Almindelighed

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 7. januar 1932](#)
- 2) [Byrådsmødet den 14. januar 1932](#)
- 3) [Byrådsmødet den 11. februar 1932](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 7. januar 1932 - side 11

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 610-1931)

Indstilling fra Udvalget for Bygninger og Inventar angaaende Anlæg af en Søbadeanstalt udfor "Salonen" i Riis Skov.

Følgende Indstilling forelaa:

"Idet Udvalget hermed fremsender Forslag til Anlæg af en Søbadeanstalt ud for "Salonen" i Riis Skov, tillader man sig til Forslaget at knytte følgende Bemærkninger:

"Den tidligere Nordre Badeanstalt havde sin Plads paa Stranden umiddelbart Nord for Østbanegaarden. Da Kysten imidlertid her i en betydelig Udstrækning er blevet indtaget til Anlæg af den ny Lystbaade- og Fiskerihavn, vil det være nødvendigt at flytte Badeanstalten

til det nu foreslaaede Sted. Da det badende Publikum imidlertid her vil faa en væsentlig længere Vej til Badet, tillader man sig at henstille til Byraadet, at dette hos rette vedkommende vil søge opnaaet, at Havnen paatager sig Udgiften ved den ny Badeanstalts Opførelse som Vederlag for de Ulemper, det ny Havneanlæg som nævnt har paaført Byens Borgere."

H. J. Baden forelagde Forslaget. Badeforholdene i Aarhus havde i flere Aar været noget primitive særlig i de sidste Par Aar, efter at Badeanstalterne under en Storm blev skyllet i Land, før Sæsonen rigtig var begyndt, og hvorved Materiellet led stor Skade. Man havde ikke villet ofre mere end højst nødvendigt paa at supplere det, da det var paatænkt at lave nogle permanente Søbadeanstalter, der økonomisk set var langt fordelagtigere. Nordre Bydel havde været særlig ilde stedt, dels var der for lidt Plads, og dels var Vandet meget daarligt, særlig efter at Havnen til Udvidelsen ved Østbanen havde beslaglagt det Omraade, som tidligere var brugt, hvorved der dannedes en Tangkrog med meget urent Vand. Udvalget havde foretaget en Rejse til Tyskland for at se paa Badeanstalter, og derefter var det foreliggende Forslag blevet udarbejdet. Ved Anlæg af en permanent Badeanstalt maatte forskellige Ting tages i Betragtning; det maatte være rent og frisk Vand, og der skulde være Sandbund og en passende Dybde. Disse Ting mente man at kunne opnaa ved at lægge Badeanstalten ud til "Salonen". Angaaende selve Indretningen vilde der blive et større Bassin i Midten til Fællesbade, hvor der anlægges en kunstig Forstrand, som ikke er dybere, end Børn kan soppe rundt; desuden fandtes en adskilt Mands- og Kvindeafdeling samt Dreng- og Pigeafdeling for Skolerne. Endelig fandtes der Broer ud til Vipperne ved det dybe Vand. Det meste af Anstalten skulde være permanent, og Broerne var derfor tænkt liggende i en Højde af 1,65 m over dagligt Vande, men for ikke at gøre det for besværligt var det Meningens ogsaa at anbringe nogle lave Broer, der skulde tages ind om Vinteren. Efter Teknikernes Mening skulde Anstalten kunne staa hele Aaret; Erfaringen viste, at Isen ikke skruer paa dette Sted, og i haarde Isvintre kunde der holdes en Rende aaben uden om Pælene. Men selvfølgelig skulde den være ret modstandsdygtig, og Underbygningen var derfor ogsaa langt den dyreste Del af Anstalten. Der var afsat Plads til en eventuel Restaurant ved Anstalten, men den var jo ikke strengt nødvendig, særlig da "Salonen" fandtes tæt derved. Adgangen fra Byen til Pladsen var noget vanskelig, da Banen løb langs Stranden; en Luftbro var ikke heldig, hvorfor man foreslog at bygge en Tunnel under Banen, og det vilde selvfølgelig fordyre Anlægget noget. Da man ikke vidste, om en kommende Strandvej vilde komme til at gaa udenfor eller indenfor Banen,

vilde Badeanstalten blive lagt saa langt ud i Vandet, at den ikke kan komme i Vejen. Men naturligvis generede Banen meget, og det var Havnens iøvrigt glædelige Udvikling, der var Skyld i, at Anstalten maatte flyttes saa langt ud. Udvalget havde derfor rettet den Henstilling til Havnen at paatage sig Udgiften ved Anlæg af Badeanstalten som Ækvivalent for disse Ulemper. Taleren vilde hermed anbefale Forslaget til Byraadets velvillige Behandling.

J. Chr. Møller erkendte, at en Badeanstalt helst burde være permanent. Men hvis Badeanstalten skulde ligge ved "Salonen", burde man tage en Forhandling med dem, som ejer Cyklestien langs Stranden, saa man eventuelt kunde komme den Vej, ellers vilde Vejen derud blive forholdsvis lang. Restaurationen burde man vist se bort fra. Angaaende det paatænkte Tilskud fra , saa vilde det vel i nogen Maade afhænge af Borgmesterens Stilling dertil, men selvfølgelig var det en Gene, at Anstalten skal ligge saa langt ude, og det havde jo nogen Skyld i. Iøvrigt fandt Taleren Forslaget udmærket, men antog ikke, der skulde vedtages noget endeligt i nærværende Møde, da der vel maatte ske en Forhandling med om det nævnte Forhold.

Borgmesteren erklærede, at Forhandlingen i Dag vilde blive 1. Behandling af Sagen.

J. Perregaard bemærkede, at de Folk, som havde Raadighed over Cyklestien, var vanskelige at forhandle med; men Byen ejede jo selve Skovstien, og fra den blev der en Tunnel under Banen, hvorved Adgangen blev tilstrækkelig god, men naturligvis maatte der forhandles med Statsbanerne derom. Statsbanerne vilde sikkert straks lægge et Trinbræt ved Badeanstalten, saa der ogsaa ad den Vej vilde blive en god Forbindelse fra Byen.

J. P. N. Siig antog, at de hidtidige Forhold havde været bedre, hvis man havde lagt de nuværende Badeanstalter noget højere, saa havde Bølgerne ikke kunnet gøre saa stor Skade paa dem. Nu havde Havnens Udvidelser medført, at Badeanstalterne stadig maatte lægges længere ud. Taleren tvivlede ikke om, at Havnen havde Ret til at beslaglægge denne Strandbred, og det var kun prisværdigt, at Havnen stadig kunde udvide sig, men det havde ogsaa ført med sig, at Vandet ved nordre Badeanstalt var blevet saa forurenat, at ingen vilde bade der. Man maatte derfor nu flytte Anstalten betydeligt længere ud, og forhaabentlig vilde Havnen erkende, at den var Skyld i denne Ulempe og yde noget til Gengæld derfor. Med den Indflydelse, Borgmesteren havde i Ministeriet, vilde det sikkert kunne gaa let, saafremt Udvalget vilde se med venlige Øjne paa Forslaget.

Borgmesteren var enig med Hr. Siig i, at Badeanstalterne havde ligget for lavt; men det kom vist af, at Entreprenørerne havde glemt at forny Pælene, efterhaanden som de blev for

korte.

J. P. N. Siig svarede, at hvis det var Tilfældet, var det ikke Entreprenørernes Skyld, for det var Kommunen, som leverede Pælene.

H. J. Baden fandt det meget tiltalende, at den nævnte Cyklesti blev aabnet for almindelig Færdsel, men som offentlig Sti var den vist for smal. Der var foruden de af Perregaard nævnte Veje Sporvognen til Marienlund og en Spadseretur gennem Skoven. Det var dog en temmelig lang Vej for Skolebørnene, og det blev muligvis nødvendigt at tage 2 Timer til Badning i Stedet for

1. Men ellers maatte Afstanden fra Byen kaldes beskeden, naar man sammenlignede den med de større Byer.

J. Chr. Møller bemærkede, at baade Motortog, Rutebil og Sporvogn kostede Penge, og for Folk, som vilde bade hver Dag, blev det alligevel en Bekostning. De fleste Mennesker vilde vist helst cykle derud, og det var af stor Betydning at faa en Forhandling om Cyklestien.

Leonhard Hansen var glad ved, at Mangelen paa en ordentlig Badeanstalt nu blev afhjulpet. Den nuværende Form var altfor dyr, og man burde snarest faa en lignende Anstalt Syd for Byen. Angaaende Adgangsvejene, saa fandtes der allerede nu et Trinbræt ved "Salonen", men Turen burde være billigere, for det kostede lige saa meget at køre dertil som til Fortevej. Afstanden var ikke afskrækkende i Sammenligning med andre Byer; det maatte man regne med, naar en By voksede. Men den nævnte Cyklesti burde absolut inddrages under Byen som offentlig Sti og ikke være forbeholdt enkelte private. Skovudvalget havde tidligere udarbejdet et Forslag til en Cyklesti udenfor Banen; det kunde gøres for en ringe Sum, og blev der først en saadan Sti til Badeanstalten, vilde det næppe blive vanskeligt at erhverve den anden. Det kunde vel ogsaa lade sig gøre at faa Raadighed over Stien ved en Forhandling med Statsbanerne, som ejede Grunden; for der maatte nødvendigvis være Adgang til at kunne cykle til Badeanstalten.

J. Perregaard troede, at naar Badeanstalterne ikke havde ligget højere, laa det i, at Pælene skulde hamres i med Haandkraft, og det var umuligt, hvis det skulde være længere og sværere Pæle. Det var glædeligt, at Leonhard Hansen nu vilde have en Badeanstalt mod Syd; for 3 Aar siden vilde Skovudvalget nødig af med en Plads ved Varna, og det vilde dog være en ideel Plads for en Badeanstalt Syd for Byen.

Leonhard Hansen vilde med Glæde være med til at rejse en Badeanstalt som den her

omtalte ved Varna, men det var ikke det samme som at opstille en hel Del snavsede Skure paa den smukke Plet.

J. P. N. Siig oplyste, at Udvalget ikke havde turdet foreslaa mere end een Badeanstalt nu, og forøvrigt blev Søndre Badeanstalt i Fjor taget uskadt ind, saa man kunde klare sig derude 1 Aar endnu. Afstanden kunde ikke kaldes stor, Berlin havde f. Eks. 3 Mil til Wannsee, og det var Europas største Badested, tilmed i fersk Vand, medens man her havde det friske salte Vand.

P. Petersen fandt, at hvorledes man end vendte og drejede det, blev der langt ud til Badeanstalten. Men maaske kunde Havnen stille en Baad til Raadighed, der kunde sejle frem og tilbage mellem Byen og Anstalten!

Borgmesteren syntes ikke, man burde gabe højere end nødvendigt; man kunde faa nok at gøre alligevel.

J. P. N. Siig havde næsten ikke turdet haabe, at Havneudvalget vilde stille sig saa imødekommende. Blot de vilde bekoste Badeanstalten, kom Publikum nok derud, men selvfølgelig kunde man heller ikke have noget imod, at Havnen stiller en Damper til Raadighed!

Borgmesteren sluttede 1. Behandling og meddelte, at Sagen vilde gaa til Havneudvalget og senere komme tilbage til Byraadet med en Indstilling fra Udvalget.

Sagen overgik til 2. Behandling og henvistes til Havneudvalget.

Uddrag fra byrådsmødet den 14. januar 1932 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 610-1931)

Indstilling angaaende Opførelse af en permanent Søbadeanstalt.

Fra Havneudvalgets Flertal forelaa følgende Indstilling:

"Idet man hoslagt tilbagesender Sagen angaaende en Søbadeanstalt udfor "Salonen" i Riis Skov, skal man oplyse, at 4 af Havneudvalgets Medlemmer anbefaler Sagen med Velvilje under Forudsætning af, at Byraadet selv søger Ministeriet for offentlige Arbejders Godkendelse af, at Havnen afholder Udgifterne ved Anstaltens Opførelse. Konsul Barnow,

som stemte imod, motiverer sit Standpunkt, som det fremgaar af vedlagte Bilag."

Fra Konsul Barnow forelaa følgende Erklæring :

"Jeg maa protestere imod, at der af Havnens Kasse ydes noget Tilskud til bemeldte Formaal, idet jeg henviser til Loven om Købstadkommuners Styrelse, i hvilken Lov § 16 anføres:

"Havnens Indtægter og Udgifter skulle holdes adskilte fra Købstadens almindelige Kasse; dens Midler kunne kun anvendes til Bedste for den selv."

Den Havneudvidelse mod Nord, hvortil der henvises, har været paakrævet af Udviklingen, som ogsaa indirekte har været til Fordel for Byen og dens Befolkning. Badeanstaltens Belliggenhed umiddelbart Nord for Havneudvidelsen var i Forvejen i hygiejnisk Henseende uheldig som Følge af de to W. C. -Udløb, der nord for Østbanegaarden udmundede paa hver sin Side af Badeanstalten, og Badehusenes Materiale er i Hovedsagen saa medtaget, at en Fornøjelse dog skal finde Sted.

Disse Forhold skyldes altsaa ikke Havneudvidelsen.

Det eneste, som med særlig god Vilje kan udledes som en Følge af Havneudvidelsen, er Flytning af den Bro, der fører over Banelinien til Badeanstalterne. Det er ogsaa den eneste Ekstraudgift, som det vil medføre at udsætte Badehusene noget længere nordpaa i friskere Vand. Hvis Havnen kan faa Ministeriets Approbation til at give Tilskud til, eventuelt bekoste den Bros Flytning, har jeg for mit Vedkommende ikke noget imod en saadan Ordning; men dermed har Havnen ogsaa vist sig kulant og paalaget sig alle de Udgifter, der m. H. t. Badehusenes Flytning kan sættes i Forbindelse med Havneudvidelsen. Helt urimeligt vil det være, om Havnen skulde bekoste en permanent Badeanstalt i Stedet for de gamle defekte Træbadehuse, som hver Sommer blev udsat.

Hvis Indstillingen vedtages, forbeholder jeg mig, at der samtidig med Budgettets Indsendelse til Ministeriet sendes et Udtog af Protokollen med den her fremsatte Motivering af min Protest mod den foreslaaede ulovlige Anvendelse af Havnens Midler."

Borgmesteren henstillede, at Byraadet nu anmoder Ministeriet om Tilladelse til, at Havnens Kasse afholder det Beløb, der skal bruges til Badeanstalten. Den socialdemokratiske Gruppe foreslog tillige, at Byraadet søger Audiens hos Ministeriet til Forhandling om Sagen, saafremt den blev vedtaget af Byraadet, og at Deputationen kommer til at bestaa af de to Gruppeformænd sammen med Borgmesteren.

J. Chr. Møller vidste ikke, om det kunde nytte noget; men det havde vist været det bedste, hvis Havnen havde søgt om Tilladelse til at anvende dette Beløb, og Byraadet saa havde anbefalet Havneudvalgets Indstilling. Hvorvidt man saa samtidig skulde sende en Deputation til Ministeriet, var jo muligt.

Borgmesteren svarede, at som Sagen forelaa, var det Byraadet, der ønskede at bygge en Badeanstalt, og det maatte da ogsaa være Byraadet, der foretog de nødvendige Skridt. Havneudvalget havde anbefalet Forslaget, og mere kunde det ikke gøre.

Holst-Knudsen fandt ogsaa Formen uheldig, hvis man ønskede Sagen løst. Det var rimeligt, naar Havnen lægger Beslag paa saa meget af Kysten, at den saa ogsaa skaffer Borgerne Adgang til at bade. Skulde Sagen gennemføres, vilde Taleren finde det rigtigst, at Havnen indenfor sit Omraade opfører en Bade- og Svømmeanstalt, f. Eks. paa Pladsen ved Roklubbens Pavillon eller et andet Sted. Den nuværende Form vilde vist vanskeligt kunne føres igennem, selv med nok saa god Vilje fra Ministeriets Side Borgmesteren fandt det lidt for sent af de to Højremænd nu at komme med helt nye Forslag; det skulde de have tænkt paa ved Sagens 1. Behandling. Det var en politisk Komædie, de Herrer opførte, og Hovedformaalet var at lægge en Strikke om Halsen paa Havneudvalget og særlig paa Taleren, men det eneste, de opnaaede derved, var at ødelægge Forslaget om Opførelse af en Badeanstalt for Havnens Penge. Der laa en klar Indstilling fra Udvalget for Bygninger og Inventar, som Havneudvalgets Flertal havde sluttet sig til, og den maatte man vedtage eller forkaste.

Holst-Knudsen havde aldrig tænkt paa at lægge en Strikke om Halsen paa Borgmesteren. Taleren havde netop fremsat sit Forslag af Interesse for Sagen. Havneudvalget skrev jo, at de anbefaler Sagen paa Betingelse af, at Byraadet indgaar til Ministeriet med Andragende, og det forandrede Forholdet en Del. Men Taleren sad ikke i det Udvalg, der har med Sagen at gøre, og havde kun villet sige sin Mening om, hvorledes den mest praktiske Form vilde være.

Borgmesteren havde nok efter Konsul Barnows lange Erklæring tænkt, at der vilde ske noget i den Betning, for at de Herrer kunde faa saa meget Sjøv som muligt. Der stod imidlertid i Indstillingen, at det henstilles til Byraadet, at dette hos rette vedkommende søger opnaaet, at Havnen betaler Badeanstaltens Opførelse; det havde Byraadet tiltraadt, og saa maatte Byraadet ogsaa føre Sagen igennem.

J. Perregaard antog, at alle var interesserede i at faa et Sted, hvor Folk kunde bade, men

ved Roklubbens Hus var Vandet ikke egnet til at bade i. Skulde Ministeriet følge det 5. Medlem i Havneudvalget, vilde Sagen jo komme til' bage, og saa kunde man maaske vende Sagen om og lade Havnen søge om at maatte bygge en Badeanstalt; det havde Udvalget for Bygninger og Inventar næppe noget imod.

Borgmesteren fandt ikke Anledning til nu at filosofere over, hvad man skal gøre, hvis Ministeriet nægter at gaa med til Forslaget; for Øjeblikket maatte man se Sagen ud fra den Forudsætning, at Ministeriet giver sin Tilladelse. Saavidt Taleren huskede, havde Landsretssagføreren for tiere Aar siden været med til at vedtage en Plan over Havnens Udvidelse, hvor det blev fastslaaet, hvad der skal ligge udenfor Roklubhuset, og det var uforstaaeligt, at nogen kunde tænke paa at lægge en Badeanstalt paa dette Sted, hvor man havde det allerdaarligste Vand ved hele Stranden. Taleren spurgte, om man kunde tiltræde Valget af den foreslaaede Deputation.

J. Chr. Møller syntes, det vilde være rigtigst, hvis et af Udvalgets Medlemmer kom med, og vilde foreslaa Hr. Siig.

Borgmesteren fandt det underligt, om Gruppeformændene, der førte Forhandlingerne i Byraadét, skulde knibe udenom, naar der forelaa en lidt vanskelig Sag.

H. P. Christensen havde ikke noget imod, at det blev et Par Medlemmer af Havneudvalget sammen med Udvalget for Bygninger og Inventar; men naar Borgmesteren absolut ønskede, det skulde være Gruppeformændene, vilde Taleren ikke holde sig tilbage, og der var heller ingen Grund for Fabrikant Møller til at undslaa sig.

Rasmus Rasmussen kunde ikke se nogen som helst Grund til at fravige det Forslag, der blev vedtaget i sidste Møde, Taleren vilde anbefale, at man ogsaa i Dag stemmer for Forslaget, og at Fabrikant Møller deltager i Audiensen hos Ministeren.

J. P. N. Siig sluttede sig hertil. Det var absolut rigtigst, at Deputationen kom til at bestaa af Gruppeformændene sammen med Borgmesteren.

Indstillingen vedtoges. Til en Forhandling med Ministeriet valgtes Borgmesteren, H. P. Christensen og J. Chr. Møller.

Uddrag fra byrådsmødet den 11. februar 1932 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

Skrivelse fra Ministeriet for offentlige Arbejder med Samtykke til, at der af Havnens Midler ydes Tilskud og Laan til Opførelse af en projekteret Badeanstalt udfør Riis Skov.

Fra Ministeriet forelaa Samtykke til, at Havnen yder et Tilskud til Opførelse af Badeanstalten paa Halvdelen af de dertil medgaaende Udgifter, dog ikke udover Halvdelen af den anslaaede samlede Udgift af 210000 Kr., samt at det resterende Beløb udlaanes til Aarhus Kommune af Havnens Midler, saaledes at Beløbet forrentes med 4 % aarlig og tilbagebetales indenfor et Tidsrum af 25 Aar med lige store aarlige Ydelser.

Borgmesteren gjorde opmærksom paa, at man skulde have Indenrigsministeriets Tilladelse til at rejse dette Laan af Havnekassen, og der skulde ligeledes indsættes Bestemmelser om, paa hvilket Aaremaal Laanet skal afvikles. Men det vilde der senere komme Forslag om.

Toges til Efterretning.